

fašizmus, klerikalizmus a sociáldemokratizmus. Poukázal najmä na to, že po zrútení a zdiskreditovaní barbarskej ideológie fašizmu preukazujú západonemeckému imperializmu a militarizmu obzvlášť cenné služby predstavitelia klerikálnych kruhov, ktorí v podstate vzali na seba úlohu pomôcť realizovať starú agresívnu politiku pod pláštikom nenápadnejšie znejúcich hesiel. Vďaka novej frazeológii a prostredníctvom zneužívania náboženských citov veriacich podarilo sa týmito názormi ovplyvniť značnú časť obyvateľstva v západnom Nemecku a urobiť ju prístupnejšou, resp. aspoň menej bdelou voči politike remilitarizácie, revanšizmu a jej nebezpečným dôsledkom. Pri tejto príležitosti dr. Herold uviedol viaceré konkrétne príklady „argumentácie“ západonemeckých filozofov a teológov zamerané na propagandu a obhajobu militarizácie, vojny a používania zbraní hromadného ničenia.

Veľkú vinu na dezorientovaní nás v západnom Nemecku má tiež sociálna demokracia, ktorá sa už celkom vzdala i reformistických fráz, stala sa fakticky ďalšou buržoáznou politickou stranou a pomáha politicky podchycovať tie vrstvy obyvateľstva, na ktoré už cirkvi a ich propaganda nemajú dostatočný vplyv. Prirodzene, i v západnom Nemecku sú jednotlivci i celé skupiny demokraticky a mierumilovne zmýšľajúcich ľudí, ktorí nesúhlasia s politickým kurzom vládnúcich kruhov; v dôsledku rastúcej fašizácie verejného a politického života však nemajú dost možností prejavíť svoj názor; taký prejav je pre nich

často spojený s nebezpečenstvom šikanovania, existenčných ťažkostí a pod.

V protiklade k tomu všetkému dr. Herold poukázal na úsilie ľudu, politických predstaviteľov a ideologických pracovníkov v NDR — ako predstaviteľa skutočných záujmov všetkého nemeckého ľudu — zabrániť ďalšiemu nepriaznivému vývinu nemeckej otázky, ktorej pozitívne riešenie má zásadný význam pre zachovanie svetového mieru vôbec.

Dr. Herold potom bližšie vysvetlil mnoho otázok, ktoré mu adresovali pracovníci Filozofického ústavu SAV, ako napr. najnovšie aspekty otázky koexistencie dvoch nemeckých štátov a možnosti ich postupného zblížovania, postavenie a význam lojálne zmýšľajúcich predstaviteľov cirkví v NDR a i.

V závere besedy, ktorá prebehla vo veľmi srdečnom ovzduší, vymenili si účastníci názory o možnostiach ďalších vzájomných stykov a spolupráce na úseku boja proti súčasným buržoáznym filozofickým smerom v záujme vecí mieru a pokroku, čo tak úzko spája ľud oboch našich krajín.

*

Dr. Herold, ktorý navštívil Bratislavu ako hosť Čs. spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov, prehovoril potom vo večerných hodinách v Ústrednej straneckej škole k lektorom a propagandistom na tému „Súčasná západná buržoázna filozofia a antikomunizmus“. Jeho prednáška mala medzi prítomnými veľký ohlas.

(kmb)

PRVÁ PORADA REDAKCIÍ FILOZOFICKÝCH ČASOPISOV

Takmer vo všetkých krajinách socialistickeho tábora vychádzajú už dlhé roky špeciálne filozofické časopisy. Už dávnejšie sa vynára potreba nadviazať tesnejší kontakt medzi redakciami týchto časopisov, sprostredkovať si navzájom skúsenosti a rozvíjať konkrétnu spoluprácu. Žiaľ, až donedávna sa to dialo len príležitostne.

V snahe prekonať túto živelnosť vyšla v ústrety redakcia filozofického časopisu v NDR — Deutsche Zeitschrift für Philosophie — a za aktívnej spoluúčasti redakcie československého Filozofického časopisu pripravila užitočné a zaujímavé stretnutie zástupcov jednotlivých redakcií.

Porada sa konala v Lipsku v budove

Múzea J. Dimitrova v dňoch 12.—15. februára t. r. Zúčastnili sa na nej troj- až štvorčlenné delegácie filozofických časopisov z týchto krajín: SSSR, Bulharská ľudová republika, Maďarská ľudová republika, Poľská ľudová republika, Rumunská ľudová republika, Vietnamská demokratická republika, Nemecká demokratická republika a ČSSR, ďalej zástupca časopisu „Otázky mieru a socializmu“ a viacerí pozvaní hostia z NDR. Československú delegáciu viedol hlavný redaktor Filozofického časopisu dr. Vladimír Ruml a tvorili ju ďalej: prof. Miloš Kaláb, doc. Vojtech Filkorn a Július Strinka.

Program porady mal dve časti: v prvých troch dňoch sa rokovalo o niektorých teoretických otázkach, štvrtý deň bol venovaný posúdeniu praktických problémov práce jednotlivých redakcií a tiež možností a konkrétnych foriem ich vzájomnej spolupráce.

Hlavný referát v prvý deň rokovania predniesol vedúci sovietskej delegácie hlavný redaktor časopisu Voprosy filosofii akademik M. B. Mišin. V referáte na tému „Program KSSS a úlohy vedeckej práce v oblasti marxisticko-leninskej filozofie“ podal zaujímavú informáciu o tom, ako sa v Sovietskom sväze pod vplyvom ideí XXII. sjazdu KSSS rozpracúvajú niektoré závažné filozofické problémy, a načrtol úlohy, ktoré by v tejto súvislosti mali plniť marxistické filozofické časopisy. Okrem iného vyzdvihol tiež nutnosť venovať oveľa väčšiu pozornosť filozofickému rozpracovaniu problémov, ktoré prináša vnútorný rozvoj vedy a vzrast jej spoločenskej funkcie. V diskusii k tomuto referátu podnetne vystúpil člen sovietskej delegácie prof. B. M. Kedrov. Zdôraznil potrebu tvorivého prístupu k riešeniu filozofickej problematiky a na rade príkladov ukázal, ako sa ešte stále namiesto hlbokej analýzy daného predmetu výskumu len zhŕňajú a opakujú známe a „hotové“ myšlienky. Okrem iných vystúpil v diskusii hlavný redaktor maďarského filozofického časopisu Magyar Filozófia Szemle dr. Jozef Szigeti,

vedúci poľskej delegácie redaktor časopisu Studia filozoficzne doc. Wladislaw Krajewski, zástupca hlavného redaktora bulharského časopisu Filozofska mysl doc. Girgin Girginov, vedúci vietnamskej delegácie Vu Khien a iní. Diskusný príspevok k otázke povahy a vývojových tendencií súčasnej prírodovedy predniesol tiež hlavný redaktor Filozofického časopisu dr. Vladimír Ruml.

Druhý deň porady bol venovaný niektorým otázkam historického materializmu. Úvodný referát o filozofických problémoch socialistickej a komunistickej výstavby predniesol člen československej delegácie prof. Miloš Kaláb. Vychádzajúc z rozboru základných zákonitostí vývoja socialistickej spoločnosti, osobitnú pozornosť venoval referent otázke upevňovania a prehlbovania morálno-politickej jednoty národov socialistickeho tábora. So zaujímavou informáciou o doterajších výsledkoch a súčasných úlohách sociologického výskumu v Poľsku vystúpil v diskusii k tomuto referátu hlavný redaktor poľského sociologického časopisu doc. Zygmunt Bauman, ďalej hlavný redaktor rumunského časopisu Cercetări Filozofice akademik Jonesu Gulian, zástupca hlavného redaktora Deutsche Zeitschrift für Philosophie prof. Alfred Kossing, prof. Herman Scheler a iní. Diskusný príspevok o otázke prehlbovania socialistickej demokracie a rozvoja iniciatívy nás predniesol člen československej delegácie Július Strinka.

Úvodný referát tretieho dňa rokovania o otázkach boja proti buržoáznej ideológii mal hlavný redaktor časopisu Deutsche Zeitschrift für Philosophie dr. Wolfgang Eichhorn. V centre pozornosti referátu bol najmä rozbor názorov niektorých západonemeckých ideológov, pričom referent venoval osobitnú pozornosť metodologickým problémom. Na tento aspekt referátu nadviazal v diskusii tiež člen československej delegácie doc. Vojtech Filkorn. V diskusii ďalej vystúpil prof. Georg Mende, člen redakčnej rady časopisu

Deutsche Zeitschrift für Philosophie, dr. Andras Gedö, člen maďarskej delegácie, prof. B. M. Kedrov a S. J. Popov, členovia sovietskej delegácie a iní.

Teoretická časť porady priniesla mnoho zaujímavých myšlienok, z ktorých účastníci porady a tiež redakcie časopisov budú môcť iste vyťažiť mnoho cenných podnetov aj pre redigovanie a orientáciu časopisov. Určitým nedostatkom však bolo, že ani referáty ani diskusné príspevky sa v dostatočnej miere neopierali o rozbor materiálov, ktoré k príslušnej tematike boli doteraz uverejnené na stránkach časopisov, že nehodnotili, v akej miere samotné časopisy prispievali k teoretickému riešeniu príslušnej problematiky. Iste by bolo bývalo zaujímavé navzájom sa informovať napríklad o tom, ako sa riešenie určitej problematiky rozvíjalo na stránkach jednotlivých časopisov, čím bolo vyvolané, aký priebeh a aké výsledky mali niektoré závažnejšie diskusie, ako časopisy vychádzali v ústrety potrebám spoločenskej praxe a pod.

Štvrtý deň porady bol venovaný otázkam vzájomnej spolupráce redakcií. Niektoré návrhy boli nakoniec vo forme odporúčaní zhrnuté do rezolúcie, ktorú zasadanie jednomyselne prijalo.

V rezolúcii sa predovšetkým konštatuje, že spoločné úlohy filozofických časopisov socialistických krajín si vyžadujú stálu úzku spoluprácu medzi ich redakciami. Aby sa to dosiahlo, odporúča sa, aby sa podobná porada usporiadala každoročne, pričom jej prípravou bude poverená vždy iná redakcia. Bol vyslovený návrh, aby sa najbližšia porada uskutočnila r. 1963

v Československu a aby sa na jej program zaradili tieto dve hlavné témy: a) dialektický materializmus a filozofické otázky modernej prírodovedy, b) problémy rozvoja komunistickeho vedomia.

Ďalej boli prijaté odporúčania, aby v záujme lepšej informovanosti o filozofickom živote každý časopis uverejňoval krátke prehľady o obsahu časopisov z iných krajín, aby si jednotlivé redakcie vzájomne vymieňali a sprostredkovali závažnejšie články o zaujímavej problematike, aby si redakcie navzájom vymieňali svoje pracovné plány, aby sa v záujme konkrétnej výmeny skúseností organizovali vzájomné návštevy a pobyty zástupcov redakcií. Závažné je odporúčanie, aby bol každoročne vydávaný tematický zborník vybraných statí zo všetkých časopisov. Zborník by prípadne vyšiel vo viacerých svetových jazykoch a jeho prípravou by bola poverená redakčná rada jedného z časopisov, rozšírená o jedného zástupcu z iných redakcií. Nakoniec sa prijalo odporúčanie, aby časopisy podľa možnosti publikovali materiály porady.

Nielen vlastné rokovanie, ale i neoficiálne stretnutia a rozhovory, skutočnosť, že na porade sa osobne zoznámili pracovníci rôznych redakcií, môže v budúcnosti zohrať pozitívnu úlohu v rozvoji vzájomnej spolupráce časopisov. Bude naozaj užitočné, ak sa takéto stretnutia uskutočnia každý rok. Podobne ako na iných úsekoch, aj v oblasti filozofickej publicistiky je medzinárodná spolupráca, vzájomná pomoc a výmena skúseností dôležitou podmienkou úspešného napredovania v každej jednotlivéj krajine.

J. Strínka

DISKUSIA „O VZŤAHU TEÓRIE A PRAXE“

Dňa 8. marca 1962 sa na Katedre dialektického a historického materializmu pri FF UK uskutočnila diskusia o vzťahu teórie a praxe. O závažnosti problematiky a potrebe jej prerokovania svedčila aj veľká účasť celkom 50 prítomných z rôznych

aj mimobratislavských ideologických pracovísk. V otvárajacej reči podtrhol prof. dr. L. Hanzel, že táto diskusia je jedným z krokov k splneniu stranických dokumentov o rozvoji filozofickej práce. Rozpracúvanie problematiky vzťahu teórie a praxe